Lietas arhīva Nr. 104AA-0024-20/20
ECLI:LV:RAT:2020:0327.1A68031519.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 27.martā

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesnesis Guntars Kveska,
tiesnese Iveta Brimerberga,
tiesnese Smaida Gļazere,
rakstveida procesā apelācijas kārtībā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar /pers. A.B./, personas kods /personas kods/, aizstāvja A.Rozentālberga sūdzību, par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 22.oktobra spriedumu, ar kuru ir grozīts Rīgas domes Administratīvās komisijas 2019.gada 11.jūnija lēmums Nr. D57-AK- 19-23-60, par uzliktā soda apmēru, piemērojot /pers. A.B./ brīdinājumu.

Aprakstošā daļa

2019.gada 13.februārī Rīgas pašvaldības policijas amatpersona sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. ZV247571, kurā norādīts, ka 2019.gada 17.janvārī /pers. A.B./ nav nodrošinājusi sava nekustamā (3/20 domājamās daļas) īpašuma piegulošā publiskā lietošanā esošās gājēju ietves attīrīšanu no sniega, ledus, kā arī ietve nav nokaisīta ar pretslīdes materiāliem, tādējādi nenodrošinot gājēju drošu pārvietošanos.

Protokolā norādīts, ka ir pārkāpts Rīgas domes 2015.gada 28.aprīļa saistošie noteikumu Nr.146 "Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas saistošie noteikumi" (turpmāk arī - Noteikumi) 4.4.1. apakšpunkts, par ko atbildība paredzēta Noteikumu 27.punktā. Saskaņā ar Noteikumu 3. un 4. punktu, 4.4.1. apakšpunktu /pers. A.B./ ir atbildīga par noteikumu prasību izpildi administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajā vietā /adrese/, kadastra numurs /numurs A/.

Ar Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcijas 2019.gada 11. marta lēmumu Nr. D57 IP-19-392 (turpmāk - lēmums) /pers. A.B./ saukta pie administratīvās atbildības un sodīta ar naudas sodu 30 EUR apmērā.

/pers. A.B./ par minēto lēmumu iesniedza sūdzību un ar Rīgas domes Administratīvās komisijas (turpmāk - Iestāde) 2019.gada 11.jūnija lēmumu Nr. D57-AK-19-23-60 (turpmāk - Iestādes lēmums) lēmums grozīts attiecībā uz soda apmēru, nosakot /pers. A.B./ naudas sodu 15 EUR apmērā.

/pers. A.B./ minēto lēmumu pārsūdzēja tiesā un Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas ar 2019.gada 22.oktobra spriedumu ir grozīts ar Rīgas domes Administratīvās komisijas 2019.gada 11.jūnija lēmums Nr. D57-AK-19-23-60 /pers. A.B./, uzliktā soda apmērs, piemērojot /pers. A.B./ brīdinājumu.

Pirmās instances tiesa spriedumā atsaucoties uz lietas faktiskajiem apstākļiem un lietas materiāliem ir lēmusi jautājumus saistībā ar Noteikumu 4.4.1. punkta prasību ievērošanu un vai /pers. A.B./ ir saucama pie administratīvās atbildības par Noteikumu prasību neievērošanu.

Spriedumā norādīts, ka no lietas materiāliem izriet, ka nekustamais īpašums /adrese A/, kadastra numurs 0100 074 0108, atrodas kopīpašumā: /pers. A.B./ pieder 3/20 domājamās daļas, Latvijas valstij Finanšu ministrijas personā 2/5 domājamās daļas, /pers. G/ 2/5 domājamās daļas un /pers. H/ 9/20 domājamās daļas.

Tiesa konstatējusi, ka Rīgas pašvaldība, pieņemot Noteikumus, deleģējusi ceļa daļas (ietves) uzturēšanas pienākumu Noteikumu 3.punktā minētajiem subjektiem.

Spriedumā konstatējot, ka Noteikumu 4.4.1. punkta prasības nebija izpildītas, tiesa atsaucoties uz normatīvo aktu regulējumu atzinusi, ka /pers. A.B./ tāpat kā pārējiem nekustamā īpašuma kopīpašniekiem bija jānodrošina Noteikumu prasību izpilde nekustamajā īpašumā Vienības gatvē 128, Rīgā, kas, ievērojot lietas materiāliem pievienotos fotoattēlus, nebija izdarīts.

Neskatoties uz to, ka ar Iestādes lēmumu /pers. A.B./ piemērotais sods tika samazināts pamatojoties uz LAPK 32.panta nosacījumiem atzīstot, ka piemērojot /pers. A.B./ naudas sodu, nebija izvērtēti visi lietas faktiskie apstākļi, tai skaitā viņas veselības stāvoklis.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka /pers. A.B./ par Noteikumu prasību neievērošanu tika saukta pie atbildības arī iepriekš, tādējādi tiesa šajā lietā konstatējusi atbildību pastiprinošu apstākli, uz ko pamatoti norādīts arī Iestādes lēmumā.

Spriedumā norādīts, ka ievērojot to, ka /pers. A.B./ sods piemērots par ietves neattīrīšanu no sniega un ledus, kas šajā gadījumā saistāms ar fizisku slodzi un piepūli, kā arī to, ka pārējie kopīpašnieki ignorē viņiem ar Civillikumu un Noteikumu prasībām uzliktos pienākumus, tiesa atzinusi, ka /pers. A.B./ kā taisnīgs un ar pārkāpuma smagumu samērīgs sods piemērojams brīdinājums.

Tiesas ieskatā brīdinājums pildīs LAPK 22.pantā noteiktos soda mērķus un 1.pantā noteiktos administratīvo pārkāpumu lietvedības uzdevumus.

Par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas ar 2019.gada 22.oktobra spriedumu /pers. A.B./ aizstāvis A.Rozentālbergs (turpmāk sūdzības iesniedzējs) ir iesniedzis apelācijas sūdzību.

Sūdzības iesniedzējs nepiekrīt pirmās instances tiesas spriedumam un pārsūdz to pilnā apmērā, jo uzskata, ka /pers. A.B./ nav saucama pie administratīvās atbildības.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka nepareizi noteikta pie administratīvās atbildības saucamā persona.

Atbilstoši Rīgas domes 2015.gada 28.aprīļa saistošo noteikumu Nr. 146 "Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas saistošie noteikumi" (turpmāk arī - Noteikumi) 3.punkta un 3.3.apakšpunktam pie administratīvās atbildības saucamā persona ir daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas pārvaldnieks, nevis /pers. A.B./, kā fiziska persona.

Sūdzībā norādot uz LAPK 8.pantā (persona, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu) un 9.pantā (kas atzīstams par administratīvo pārkāpumu) noteikto, iesniedzējs uzskata, ka lietā nav pierādījumu apstāklim, ka /pers. A.B./ bija vai ir dzīvojamās mājas pārvaldniece, kā arī, ka persona nav savlaicīgi kļuvusi par pārvaldnieku, lai izpildītu saistošo noteikumu prasības.

Sūdzībā norādīts, ka lietā nav noskaidrota tā valsts pārvaldes institūcija, kurai bija jāveic mājas pārvaldnieka pienākumi, vai jebkad privatizācijas

likumā minētā valsts pārvaldes institūcija ir nodevusi dzīvojamās mājas apsaimniekošanas tiesības dzīvokļu īpašnieku kopībai.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka ir piemērotas normas, kuras nevajadzēja piemērot. Nepamatoti piemērotas atsauces uz Civillikumu, kā arī Dzīvojamā māju pārvaldīšanas likumu.

Uzskata, ka ir pārkāpts LAPK 240.pantā noteiktais peronu vienlīdzības princips, jo spriedumā konstatēts, ka dzīvojamā māja /adrese/ pieder sūdzības iesniedzējai, gan citām fiziskām personām, gan arī Latvijas valstij Finanšu ministrijas personā. Sods ir piemērots pensionārei. Nav sodīta neviena no pašvaldības iestādēm, lai gan būves - ceļa īpašnieks ir pašvaldība.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka saistošo noteikumu 3.punkts ar apakšpunktiem nepamatoti attiecināts uz iesniedzēju. Saistošie noteikumi nenosaka administratīvo atbildību tādā veidā, ka, ja gadījumā būves īpašnieks nepilda ar likumu noteikto pienākumu, tad blakus esoša īpašuma kopīpašniekam kā fiziskai personai jāatbild administratīvā pārkāpuma ietvaros.

Sūdzībā norādīts, ka ir vispārzināms, ka vispārējā gadījumā administratīvo atbildību nevar deleģēt, tāpēc lietā nav administratīvā pārkāpuma sastāva attiecībā pret /pers. A.B./. Par to norāda papildus apstāklis, ka no 2019gada 24.oktobra, strīdus ietvei ir pašvaldības algots sētnieks.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka spriedums ir pretrunā Satversmes 92.pantā nostiprinātajai nevainīguma prezumpcijai un 106.pantā noteiktajam piespiedu darba aizliegumam.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka gadījumā ja tiesa nebūtu vienādojusi prasības, kuras izvirzītas daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas pārvaldniekam un šajā mājā dzīvojošai fiziskai personai, tad tiesa būtu nonākusi pie secinājuma, ka sūdzības iesniedzēja nav saucama pie administratīvās atbildības. No iesniedzējas dzīvojamās mājas pārvaldīšanas nodrošināšanas pienākuma nepildīšanas neveidojas administratīvā pārkāpuma sastāvs šajā lietā.

Sūdzības iesniedzējs lūdz atcelt pārsūdzēto spriedumu un izbeigt lietu.

Par iesniegto apelācijas sūdzību ir saņemts Rīgas domes Administratīvās komisijas viedoklis. Ir norādīts, ka iesniegtās apelācijas sūdzības saturs ir līdzīgs tai sūdzībai, kura tika iesniegta par izpilddirekcijas lēmumu, tāpēc komisija lūdz ņemt vērā to argumentāciju, kas tikusi sniegta iepriekš. Iesniegtās sūdzības pamatotība netiek atzīta, jo /pers. A.B./ ir administratīvā pārkāpuma sastāva subjekts - nekustamā īpašuma kopīpašniece. Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 22.oktobra spriedums būtu atstājams spēkā.

Motīvu daļa

Saskaņā ar LAPK 289.^{21}pantā noteikto, apgabaltiesa apelācijas sūdzību izskata koleģiāli triju tiesnešu sastāvā, rakstveida procesā, un ievērojot šā kodeksa divdesmit trešajā „a" nodaļā noteikto tiesvedības kārtību. Tiesai ir tiesības pieņemt lēmumu par lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

Tiesas kolēģija uzskata, ka iesniegto sūdzību var izskatīt rakstveida procesā, izvērtējot lietas materiālus.

Izvērtējot apelācijas sūdzību un pārbaudot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, tiesas kolēģija atzīst, ka iesniegtā apelācijas sūdzība ir nepamatota, līdz ar ko Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 22.oktobra spriedums ir atstājams negrozīts.

Tiesas kolēģija norāda, ka Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija 2019.gada 20.decembrī ir atteikusies ierosināt apelācijas tiesvedību lietā Nr.1A68031419 saistībā ar /pers. A.B./ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 24.oktobra spriedumu. Minētais spriedums ir taisīts par /pers. A.B./ izdarītu analoģisku Rīgas domes saistošo noteikumu Nr.146 pārkāpumu, kas tika izdarīts 2019.gada 12.februārī.

Tiesas kolēģijas viedoklis izskatot administratīvā pārkāpuma lietu Nr.1A68031519 neatšķiras no iepriekš paustā un tiesas kolēģija uzskata, ka /pers. A.B./ pie administratīvās atbildības ir saukta pamatoti.

Krimināllietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa pareizi izvērtējusi konkrētās lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pamatoti atzinusi, ka /pers. A.B./ tāpat kā pārējiem nekustamā īpašuma kopīpašniekiem bija jānodrošina Noteikumu prasību izpilde nekustamajā īpašumā /adrese A/, kas, ievērojot lietas materiāliem pievienotos fotoattēlus, nebija izdarīts. Ar saistīto likumu analīzi ir pareizi pamatots Noteikumu 4.4.1. punkta prasību pārkāpums, par ko atbildība paredzēta Noteikumu 27. punktā.

Pirmās instances tiesa sniegusi pareizu pamatojumu tam, kā Noteikumu 3.punkta izpratnē būtu risināms jautājums par Noteikumu izpildes nodrošināšanu. Lietvedības gaitā nav iegūti pierādījumi tam, ka /pers. A.B./ kā viena no kopīpašniecēm būtu veikusi kādas darbības, lai nodrošinātu kopīpašuma pārvaldīšanu ar tam sekojošo Noteikumu prasību ievērošanu.

Ņemot vērā, ka iesniegtajā apelācijas sūdzībā ir izteiktas norādes uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laikā pieļauto LAPK 240.pantā noteiktā vienlīdzības principa pārkāpumu, kā arī uz Latvijas Republikas Satversmes 106.panta pārkāpumu, tiesas kolēģija uzskata par nepieciešamu izteikties par to, kāpēc uzskata, ka šo tiesību normu pārkāpums nav noticis.

Apelācijas instances tiesa pārbaudot lietas materiālus, atzīst, ka lietā nepastāv strīds par to, ka administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī, nekustamais īpašums /adrese A/, kadastra numurs 0100 074 0108, atrodas kopīpašumā kurā /pers. A.B./ pieder 3/20 domājamās daļas, Latvijas valstij Finanšu ministrijas personā 2/5 domājamās daļas, /pers. G/ 2/5 domājamās daļas un /pers. H/ 9/20 domājamās daļas.

Pārbaudot ierakstus Sodu reģistrā ir redzams, ka analoģiskiem Noteikumu pārkāpumiem 2019.gada janvārī-februārī ir sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli ir sastādīti arī /pers. H/ un /pers. G/. Ziņas attiecībā uz ceturtā kopīpašnieka, kas ir Latvijas valsts Finanšu ministrijas personā, saukšanu pie administratīvās atbildības pārbaudīt nav iespējams, jo gadījumā, ja šāds administratīvā pārkāpuma protokols ir ticis sastādīts, pie atbildības saskaņā ar LAPK 14.pantu tiktu saukta noteikta Finanšu ministrijas amatpersona, kuras dienesta pienākumos ietilpst noteikumu izpildes nodrošināšana konkrētajā īpašumā. Taču neskatoties uz to, ir vai nav saukta pie administratīvās atbildības kāda no Finanšu ministrijas amatpersonām, šis apstāklis neietekmē pašas /pers. A.B./ atbildību, jo izskatāmajā lietā par noteikumu pārkāpumu viņai ir jāatbild individuāli, kā vienam no nekustamā īpašuma kopīpašniekiem.

Kas attiecas uz norādēm par Latvijas Republikas Satversmes 106.panta pārkāpumu tiesas kolēģija norāda uz sekojošo.

Satversmes 106.pants nosaka, ka ikvienam ir tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu atbilstoši savām spējām un kvalifikācijai. Piespiedu darbs ir aizliegts. Par piespiedu darbu netiek uzskatīta iesaistīšanās katastrofu un to seku likvidēšanā un nodarbināšana sakarā ar tiesas nolēmumu.

Tiesas kolēģija norāda, ka minēto Satversmes pantu sūdzības iesniedzējs tulko tikai gramatiski, pēc tajā ietverto vārdu nozīmes, un uzskata, ka /pers. A.B./ piespiedu kārtā tiek likts strādāt lai uzturētu gar viņai daļēji piederošu īpašumu izvietotu gājēju ietvi.

2014.gada 6.novembrī Satversmes tiesa taisīja spriedumu saistībā ar fiziskas personas konstitucionālo sūdzību "Par Rīgas domes 2008.gada 8.jūlija saistošo noteikumu Nr.125 "Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas noteikumi" 4.3. un 4.4.punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105.pantam" (*lieta Nr.2013-20-03*).

Satversmes 105.pants nosaka, - "Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību".

Saistošo noteikumu Nr.125 "Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas noteikumi" ir zaudējuši spēku 2015.gada 1.maijā, taču to 4.3. un 4.4.punkta prasības faktiski bija analoģiskas Noteikumu 4.4.1. prasībām, kuras nav ievērojusi /pers. A.B./.

Konstitucionālās sūdzības iesniedzēja īpašumā bija zemes gabals, kas izvietots divu ielu krustojumā, kam no katras ielas puses piegūla teritorija, kuras kopšana un tīrīšana bija viņa pienākums saskaņā ar apstrīdētajām saistošo noteikumu normām.

Satversmes tiesa sprieduma 9.2.punktā ir izdarījusi secinājumu, ka Rīgas dome bija tiesīga izdot saistošos noteikumus, kuros noteikta kartība, kādā tīrāma un kopjama īpašumiem piegulošā teritorija, taču ir nospriedusi, ka tajā laikā pastāvošajā normatīvajā regulējumā nebija paredzēta pašvaldības līdzdalība nekustamajiem īpašumiem piegulošo publiskā lietošanā esošo teritoriju kopšanā un tīrīšanā, kas savukārt neatbilst Latvijas Republikas Satversmes 105.pantam.

Kā jau tika norādīts pēc šī Satversmes tiesas sprieduma taisīšanas 2015.gada 28.aprīlī ir tikuši pieņemti saistošie noteikumi Nr.146 "Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas saistošie noteikumi", kuros noteiktais īpašumiem piegulošo teritoriju kopšanas regulējums ir atzīstams par Latvijas Republikas Satversmei atbilstošu.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 22.oktobra spriedums ir tiesisks un pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12]panta otrā daļas 1.punktu, 289.[21]pantu un 289.[22]pantu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

Atstāt negrozītu Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas ar 2019.gada 22.oktobra spriedumu.
Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.
Spriedums sastādīts 2020.gada 27.martā.

Tiesnesis G.Kveska

Tiesnese I.Brimerberga

Tiesnese S.Gļazere